

Ulrikka Brændgård Nissen
Solevadvej 44
5690 Tommerup

Solevad Vandmølle

Solevad vandmølle blev etableret som gårdmølle i 1870. Efter 1850 steg kornproduktionen i Danmark markant, og der opstod behov for flere møller. Møllernes privilegium blev givet fri i 1862, og det åbnede op for etablering af gårdmøller. Kunne gården selv male, sparede man både tid og penge. Derfor valgte de to gårde, Solevadgård og Enggård, der ligger på hver side af Holmehavebæk, at slå sig sammen om at etablere den lille mølle.

I dag er det den eneste gårdvandmølle i Danmark, der er i drift. Mølledammen, der ligger syd for møllen opstemmer Holmehavebæk. Vandhjulet, der er relativt stort set i forhold til møllens størrelse, er et underfaldshjul.

Møllen blev fredet i 1959, og kan som sådan fejre sit 60 års jubilæum som fredet bygning. Møllen blev på foranledning af Nationalmuseets mølleekspert Anders Jespersen sat i stand og genindviet i 1963. 1980-erne er der sket nogle reparationer, der ikke alle er lige heldige f.eks. skruer i træværk i stedet for trætapper, uheldigt udformede lus osv. Det vil ved den fremtidige istandsættelse være godt at få disse fjernet. Stigbord bør ligeledes udskiftes til et stigbord, der passer til møllen. På Frode Lunds tegning af møllen fra 1943 har den som stråtage i Verninge Sogn ikke rygningstræ(kragetræer) Det anbefales at der etableres en historiske korrekt rygning, museet bidrager gerne med restaureringsforslag.

I 2011 blev fredningen udvidet til også at omfatte stensætninger, stemmeværk, møllesø og kværn i tilstødende ikke fredet bygning. Igennem flere år har der været arbejdet på at etablere faunapassage til erstatning for den eksisterende fisketrappe. I 2018 er der således taget endelig beslutning herom, en afgørelse hvor det er forudsat at møllen kan drives. Det ses ligeledes i forbindelse med projektet som et stort løft for oplevelsen af møllemiljøet at den stærkt tilgroede møllesø bliver oprenset.

Ejer har ønske om en istandsættelse af den lille møllebygning, således at fredningsværdierne fremhæves, der er ligeledes planer om at etablere en sti fra offentlig vej til møllen, således at interesserede kan se møllen, f.eks. på den årlige mølledag. Møllen, møllesøen, stensætninger og omgivelserne udgør et enestående kulturmiljø.

Odense Bys Museer har været meget engageret i at sikre den fremtidige mølledrift ved Solevad Mølle, og vi vil hermed give istandsættelsesprojektet vores varmeste anbefaling.

Med venlig hilsen

Ellen Warring
Museumsinspektør

Kulturarv

Overgade 48
DK-5000 Odense C

www.museum.odense.dk

Tlf. +45 6551 4693
ecmw@odense.dk

DATO
26. februar 2019

JOURNAL NR.